

POSTANOWIENIE

Dnia 7 grudnia 2017 roku

Sąd Rejonowy dla Łodzi – Widzewa w Łodzi II Wydział Cywilny w składzie:

Przewodniczący: sędzia SR A. S.

Protokolant: sekr. sąd. M. U.

po rozpoznaniu w dniu 23 listopada 2017 roku w Łodzi

na rozprawie

sprawy z wniosku A. W. (1)

z udziałem I. W.

o podział majątku wspólnego

postanawia:

I. ustalić, że w skład majątku wspólnego I. W., syna L. i D. oraz A. W. (2) z domu M., córki K. i E., którego wspólność ustala wskutek wyroku Sądu Okręgowego w Łodzi z dnia 13 października 2008 roku wydanego w sprawie o sygn. akt II C (...) o rozwiązaniu przez rozwód związku małżeńskiego, wchodzi nieruchomości położona w Ł. przy ulicy (...), dla której w Sądzie Rejonowym dla Łodzi – Śródmieścia w Łodzi prowadzona jest księga wieczysta o numerze (...) o wartości 57.000 zł (pięćdziesiąt siedem tysięcy złotych);

II. oddalić wniosek o ustalenie nierównych udziałów w majątku wspólnym;

III. ustalić, że A. W. (1) dokonała wydatku z majątku osobistego na majątek wspólny – nieruchomości opisaną w punkcie I postanowienia o wartości 2000,08 zł (dwa tysiące złotych osiem groszy);

IV. oddalić wniosek A. W. (1) o rozliczenie wydatków w pozostałym zakresie;

V. dokonać podziału majątku wspólnego I. W. i A. W. (1) ten sposób, że składnik opisany w punkcie I postanowienia przyznać na wyłączną własność A. W. (2) z domu M., córce K. i E.;

VI. zasądzić od A. W. (1) na rzecz I. W. kwotę 27.499,96 zł (dwadzieścia siedem tysięcy czterysta dziewięćdziesiąt dziewięć złotych dziewięćdziesiąt sześć groszy) tytułem spłaty, płatną w terminie 6 (sześciu) miesięcy od dnia uprawomocnienia się niniejszego postanowienia, wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie w razie uchybienia terminowi płatności;

VII. przyznać adwokatowi R. P. - kuratorowi uczestnika I. W., którego miejsce pobytu nie jest znane następujące kwoty:

a) 2952 zł (dwa tysiące dziewięćset pięćdziesiąt dwa złote) tytułem wynagrodzenia,

b) 133 zł (sto trzydzieści trzy złote) tytułem zwrotu wydatków,

i kwoty te nakazać wypłacić ze Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego dla Łodzi – Widzewa w Łodzi;

II. oddalić wniosek A. W. (1) o zasądzenie kosztów postępowania;

III. nie obciążać wnioskodawczyni i uczestnika tymczasowo wyłożonymi przez Skarb Państwa kosztami sądowymi;

IV. ustalić, że wnioskodawczyni i uczestnik ponoszą koszty postępowania związane ze swoim udziałem w sprawie.

Sygnatura akt II Ns 1815/15

UZASADNIENIE

We wniosku z dnia 29 lipca 2015 roku wnioskodawczyni A. W. (1), reprezentowana przez pełnomocnika w osobie adwokata wniosła o ustalenie, że w skład majątku wspólnego jej i I. W. wchodzi nieruchomości o powierzchni (...)zabudowana budynkiem mieszkalnym o powierzchni (...) położona w Ł. przy ulicy (...), oznaczona jako działka numer (...), dla której Sąd Rejonowy dla Łodzi-Śródmieścia w Łodzi prowadzi księgę wieczystą numer (...) o wartości 50.000 zł. Wniosła o ustalenie, że uczestnikowi nie przysługuje udział w majątku wspólnym oraz o dokonanie podziału majątku wspólnego w ten sposób, aby nieruchomości została przyznana na jej rzecz bez obowiązku spłat i dopłat na rzecz uczestnika. Wniosła o zasądzenie zwrotu kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa adwokackiego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu wniosku wskazano, że związek małżeński stron został rozwiązany przez rozwód wyrokiem Sądu Okręgowego w Łodzi z dnia 13 października 2008 roku, wydanym w sprawie o sygnaturze akt II C 288/08. W skład majątku wspólnego wchodzi nieruchomości położona w Ł. przy ulicy (...) o wartości 50.000 zł. Środki na zakup przedmiotowej nieruchomości strony nabyły z kredytu hipotecznego w kwocie 7.730 CHF. Wnioskodawczyni ponosi koszty utrzymania przedmiotowej nieruchomości oraz spłaca raty kredytu hipotecznego. Miejsce pobytu uczestnika nie jest znane, opuścił on wnioskodawczynię i ich wspólnego syna.

(wniosek k. 2-4, pełnomocnictwo k. 6)

Postanowieniem z dnia 21 września 2015 roku Sąd ustanowił dla uczestnika postępowania I. W., którego miejsce pobytu nie jest znane, kuratora w osobie adwokata.

(postanowienie k. 60)

W odpowiedzi na wniosek z dnia 17 grudnia 2015 roku kurator uczestnika przyłączył się do wniosku co do zasady. Wniósł o ustalenie, że w skład majątku wspólnego stron wchodzi nieruchomości opisana we wniosku. Zakwestionował wartość tej nieruchomości wskazaną we wniosku. Sprzeciwił się wnioskowi o pozbawienie uczestnika udziału w majątku wspólnym. Wniósł o dokonanie podziału majątku wspólnego z uwzględnieniem równych udziałów stron we wspólnym majątku małżeńskim.

(odpowiedź na wniosek k. 82-84)

Na rozprawie w dniu 18 kwietnia 2017 roku kurator uczestnika wniósł o ustalenie, że w skład majątku wspólnego wchodzi kwota 12.000 zł, zabrana przez wnioskodawczynię w dniu opuszczenia przez nią nieruchomości stanowiącej własność D. i L. W..

(protokół rozprawy k. 201, pismo k. 204)

W piśmie z dnia 2 maja 2017 roku kurator uczestnika podniósł, że w przypadku założenia braku możliwości podziału fizycznego nieruchomości, wnosi o dokonanie podziału majątku poprzez przyznanie nieruchomości położonej w Ł. przy ulicy (...) na wyłączną własność wnioskodawczyni z obowiązkiem spłaty połowy jej wartości ustalonej w oparciu o opinię biegłego i powiększonej o kwotę 6.000 złotych (stanowiącej połowę zabranej przez wnioskodawczynię kwoty 12.000 zł) płatnej w terminie 2 tygodni od dnia uprawomocnienia się orzeczenia kończącego postępowanie w sprawie wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie.

(pismo k. 204-207)

W piśmie z dnia 17 maja 2017 roku pełnomocnik wnioskodawczyni wniósł o oddalenie wniosku kuratora o ustalenie, że w skład majątku małżeńskiego A. W. (1) i I. W. wchodzi kwota 12.000 zł jako bezpodstawnego i nieudowodnionego. Wniósł nadto o dokonanie rozliczenia kwoty w wysokości 68.816 zł stanowiącej sumę kredytu zaciągniętego na zakup nieruchomości przy ulicy (...) w Ł. tj. zużytą na majątek wspólny oraz spłaconą w okresie pomiędzy ustaleniem wspólności małżeńskiej majątkowej a dokonaniem podziału majątku wspólnego oraz kwoty 1.000 zł uiszczonej przez wnioskodawczynię tytułem podatku od nieruchomości.

(pismo k. 210-211v)

W piśmie z dnia 21 czerwca 2017 roku kurator uczestnika wniósł o oddalenie wniosku wnioskodawczyni o rozliczenie kwoty 68.816 zł. Podniósł, iż nie został udowodniony tytuł prawny do przyjęcia tego rozliczenia, wysokość kredytu, jak również okoliczność, iż wnioskodawczyni ten kredyt spłaciła. Zakwestionował również żądanie rozliczenia kwoty 1.000 zł tytułem podatku od nieruchomości.

(pismo procesowe k. 216-218)

Na rozprawie w dniu 3 października 2017 roku kurator uczestnika poddawał pod rozważenie pozostawienie nieruchomości we współwłasności uczestników po 1/2 części. Pozostawił do uznania Sądu kwestię fizycznego podziału nieruchomości.

(protokół rozprawy k. 272)

Na rozprawie w dniu 23 listopada 2017 roku kurator uczestnika wniósł o przyznanie wynagrodzenia przy uwzględnieniu stawki 1,5 wynagrodzenia minimalnego z uwagi na nakład pracy oraz zwrot poniesionych wydatków według zestawienia.

(protokół rozprawy k. 286)

Sąd Rejonowy ustalił następujący stan faktyczny:

Związek małżeński A. W. (2) z domu M. córki K. i E. oraz I. W. syna L. i D., zawarty w dniu (...) roku w Ł., został rozwiązany przez rozwód bez orzekania o winie wyrokiem Sądu Okręgowego w Łodzi z dnia 13 października 2008 roku w sprawie o sygn. akt II C 288/08. Wyrok uprawomocnił się 4 listopada 2008 roku.

Uczestnicy mają syna, który urodził się (...).

(odpis wyroku k. 7-8v)

Na podstawie umowy sprzedaży z dnia 5 sierpnia 2004 roku A. W. (1) i I. W. nabyli do majątku wspólnego nieruchomość położoną w Ł. przy ulicy (...), oznaczonej numerem działki (...), o powierzchni 0,0396 ha, zabudowaną budynkiem z przeznaczeniem mieszkalnym o powierzchni 29 m² oraz budynkiem o charakterze niemieszkalnym, dla której prowadzona jest w Sądzie Rejonowym dla Łodzi-Śródmieścia w Łodzi księga wieczysta o numerze (...).

(odpis księgi wieczystej k. 42-46)

Małżonkowie W. zakupili nieruchomość zabudowaną przy ulicy (...) w Ł. za cenę 22.000 zł, w tym kwota 1000 zł pochodziła z prezentów ślubnych a pozostała kwota z kredytu hipotecznego. Budynek zlokalizowany na tej nieruchomości był w stanie wymagającym remontu i przebudowy.

(zeznania wnioskodawczyni k. 114-115, k. 275-276, zeznania świadka E. M. k. 116, zeznania świadka D. W. k. 198-199, zeznania świadka L. W. k. 200-201)

W dniu 30 lipca 2004 roku A. W. (1) i I. W. zawarli z bankiem (...) SA w W. umowę kredytu hipotecznego w kwocie (...) na sfinansowanie kosztów zakupu nieruchomości położonej w Ł. przy ulicy (...), działka numer (...), dla której

prowadzona jest księga wieczysta KW nr (...) przez Sąd Rejonowy dla Łodzi-Śródmieścia w Łodzi, z przeznaczeniem na zaspokojenie własnych potrzeb mieszkaniowych, na okres do dnia 1 lipca 2024 roku. Na dzień 6 listopada 2017 roku do spłaty z tytułu tego kredytu pozostało 3296,84 CHF.

(kserokopia umowy kredytu hipotecznego k. 10-14, zawiadomienie k. 285)

Tytułem spłaty rat kredytu hipotecznego zaciągniętego w banku (...) SA w W., wnioskodawczyni dokonała przelewów bankowych na łączną kwotę 2.000,08 zł w 2014 roku.

(potwierdzenia operacji bankowych k. 18-41)

W czasie małżeństwa uczestnicy byli zatrudnieni w MOSIR w Ł.. Nadto uczestnik pracował dodatkowo także jako kaletnik przez około dwa lata.

W czasie trwania małżeństwa wnioskodawczyni i uczestnik wraz z małoletnim wspólnym synem mieszkali w domu rodziców uczestnika. Wnioskodawczyni w większej mierze zajmowała się dzieckiem i pracami w gospodarstwie domowym, zaś uczestnik poświęcał więcej czasu na pracę zarobkową oraz prace na terenie nieruchomości przy ul. (...). Matka uczestnika pomagała w opiece nad dzieckiem stron.

(zeznania wnioskodawczyni k. 114-115, k. 275-276, zeznania świadka E. M. k. 116, zeznania świadka D. W. k. 198-199, zeznania świadka L. W. k. 200)

W czasie małżeństwa uczestnicy ze wspólnych środków rozpoczęli przebudowę na nieruchomości przy ul. (...). Wspólnie na niej pracowali podczas prac remontowych. Pomagali im także rodzice uczestnika i sąsiad. Po ustaniu wspólności majątkowej żadne z byłych małżonków nie czyniło nakładów na przedmiotową nieruchomość. Stan nieruchomości pogarszał się. Zostały wybite szyby, uszkodzono drzwi, zdemontowano siatkę i metalową bramę. Wnioskodawczyni i uczestnik po rozwodzie mieli dostęp do nieruchomości.

(zeznania wnioskodawczyni k. 114-115, k. 275-276, zeznania świadka E. M. k. 116, k. 273, zeznania świadka D. W. k. 198-199, zeznania świadka L. W. k. 200-201)

W lutym 2008 roku wnioskodawczyni wraz z małoletnim synem stron wyprowadziła się z domu rodziców uczestnika. Zamieszkała u swojej matki.

(zeznania świadka E. M. k. 116, k. 273, 274, zeznania świadków D. W. k. 198-199 k. 273-274, L. W. k. 200-201)

Wartość nieruchomości położonej w Ł. przy ulicy (...), według stanu z dnia 4 listopada 2008 roku i cen aktualnych wynosi 57.000 zł.

(opinia biegłej z zakresu szacunku nieruchomości k. 134-157 z zał. k. 158-165, pisemna opinia uzupełniająca k. 185-186, pisemna opinia uzupełniająca k. 221-235)

Wnioskodawczyni nie pracuje. Wychowuje dwójkę małoletnich dzieci. Utrzymuje się ze środków z programu 500+, funduszu alimentacyjnego oraz z zasiłku. Nie posiada żadnych oszczędności.

(zeznania wnioskodawczyni k. 276)

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie powołanych dowodów, w tym dokumentów, ich kserokopii na podstawie art. 308 k.p.c.

Wartość nieruchomości położonej w Ł. przy ulicy (...) ustalona została na podstawie opinii biegłej, której po uzupełnieniu przez biegłą, ostatecznie nie kwestionował żaden z uczestników postępowania.

Wskazać należy, iż biegła określiła wartość przedmiotowej nieruchomości zakładając dwa warianty. W pierwszym z nich uwzględniła stanowisko wnioskodawczyni i w oparciu o ceny aktualne w dacie sporządzania opinii uzupełniającej wartość nieruchomości ustaliła na kwotę 57.000 zł. W drugim wariantcie biegła oparła się na stanowisku zaprezentowanym przez kuratora uczestnika i wyliczyła wartość rynkową tej nieruchomości na kwotę 63.125 zł.

Sąd ostatecznie rynkową wartość nieruchomości położonej w Ł. przy ulicy (...) oparł na wycenie uwzględniającej stanowisko wnioskodawczyni. Wskazać bowiem należy, iż kurator twierdzenia w przedmiocie stanu nieruchomości na dzień ustania wspólności majątkowej małżeńskiej stron opierał wyłącznie na zeznaniach świadków D. i L. W.. O ile świadkowie mogli posiadać informacje na okoliczność stanu nieruchomości w czasie, gdy uczestnicy czynili nakłady na nieruchomość, to jest wątpliwe, aby szczegółowo zapamiętali w jakim stanie nieruchomość znajdowała się akurat w dniu uprawomocnienia wyroku rozwodowego. Uczestnicy rozstali się jeszcze w czasie trwania procesu o rozwód. Nie było sporu co do tego, że po ustaniu wspólności majątkowej uczestników, stan nieruchomości wspólnej ulegał pogorszeniu. Jednak przez cały czas obie strony miały dostęp do nieruchomości. Nawet jeśli, jak podała wnioskodawczyni, uczestnik przez pewien czas przebywał na terenie nieruchomości, to nie oznacza jeszcze, że to jego działanie doprowadziło do zniszczeń. Sama wnioskodawczyni wyjaśniła, że trudno powiedzieć kto to zrobił (k.114). Nawet zatem, gdyby przyjąć – za twierdzeniem kuratora uczestnika, że stan nieruchomości w dacie ustania wspólności był taki jak zobrazowany przez rodziców uczestnika, to nie można pomijać, że wpływ na późniejszy stan nieruchomości mieli zarówno wnioskodawczyni jak i uczestnik. Żadne z nich nie zostało pozbawione jej posiadania. Przedstawiony przez wnioskodawczynię stan nieruchomości na potrzeby opinii jest bardziej zbliżony do jej aktualnego stanu, który to jest konsekwencją braku starań uczestników o utrzymanie poprzedniego stanu nieruchomości.

Sąd odmówił świadkowi D. W. wiary w zakresie w jakim zeznała, iż wnioskodawczyni w dniu wyprowadzki zabrała kwotę 12.000 zł stanowiącą majątek wspólny stron. Matka uczestnika zeznała, iż w teczce z dokumentami od nieruchomości zabranymi przez wnioskodawczynię były pieniądze. Nie przeliczyła jednak tych pieniędzy (k.274). Według niej wcześniej pieniądze te znajdowały się w kasetce. Twierdzenia świadka pozostają gołosłowne i nie znajdują poparcia w innym materiale dowodowym. Świadek L. W. zeznał, iż o fakcie zabrania przez wnioskodawczynię pieniędzy posiadał tylko wiedzę od uczestnika. Matka wnioskodawczyni, która obecna była podczas wyprowadzania się przez córkę, nie widziała, aby zabierała ona pieniądze. Wnioskodawczyni zaprzeczyła, aby tego dnia zabierała dokumenty od nieruchomości (k.275). Nawet gdyby zgromadzone dowody pozwoliły na ustalenie, że wnioskodawczyni w dniu wyprowadzki zabrała jakieś pieniądze, to z zeznań rodziców uczestnika nie sposób wywodzić, że była to akurat kwota 12.000zł. Nawet jeśli wcześniej uczestnicy mieliby oszczędności w takiej kwocie i informowali o tym rodziców, to jeszcze nie oznacza, że w lutym 2008 roku, także byli w posiadaniu takiej kwoty, zwłaszcza, że wcześniej ponosili nakłady na nieruchomość. Żadne dowody w sprawie nie dają podstaw do stwierdzenia, że sytuacja finansowa byłych małżonków W. umożliwiła im poczynienie oszczędności w takiej kwocie. Niezależnie od tego nie sposób było w tym kontekście pominąć twierdzenia I. W. wyrażonego w postępowaniu przed Sądem Okręgowym w Łodzi w sprawie o sygn. akt II C 288/08, gdy wyjaśnił, iż „nie płaci na dziecko” z powodu zabrania przez wnioskodawczynię w czasie wyprowadzki kwoty 6.000 zł, która to kwota „powinna jej wystarczyć” (k. 60v zał. akt). W ocenie Sądu okoliczności te nie pozwalają na uznanie, że wykazane zostało twierdzenie kuratora uczestnika, jakoby wnioskodawczyni zabrała kwotę 12.000 zł ze wspólnych pieniędzy bez porozumienia z uczestnikiem. Co najwyżej w świetle powyższego uznać można, że jeżeli wnioskodawczyni w momencie opuszczania domu, wspólnie zajmowanego w uczestnikiem, zabrała jakąś kwotę pieniędzy, to zgodnie z intencją zainteresowanych, została ona spożytkowana na wydatki związane z utrzymaniem wspólnego dziecka stron.

W tak ustalonym stanie faktycznym Sąd zważył, co następuje:

Jako, iż ustawowa wspólność majątkowa pomiędzy A. W. (1) i I. W. trwała od dnia 18 października 2003 roku do dnia 4 listopada 2008 roku, w niniejszej sprawie znajdują zastosowanie przepisy ustawy Kodeks rodzinny i opiekuńczy w brzmieniu obowiązującym po nowelizacji dokonanej ustawą z dnia 17 czerwca 2004 roku o zmianie ustawy Kodeks rodzinny i opiekuńczy oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2004r, Nr 162, poz. 1691), która weszła w życie z dniem 20 stycznia 2005 r. (art. 5 ust. 1 przywołanej ustawy).

Stosownie do art. 31 § 1 k.r.o., z chwilą zawarcia małżeństwa powstaje między małżonkami z mocy ustawy wspólność majątkowa (wspólność ustawowa) obejmująca przedmioty majątkowe nabyte w czasie jej trwania przez oboje małżonków lub przez jednego z nich (majątek wspólny). Przedmioty majątkowe nieobjęte wspólnością ustawową należą natomiast do majątku osobistego każdego z małżonków, przy czym ustawodawca w treści art. 33 pkt 1-10 k.r.o. wskazał enumeratywnie jakie składniki majątkowe należą do majątków osobistych każdego z małżonków.

Rozwiązanie małżeństwa przez rozwód skutkuje ustaniem wspólności majątkowej (arg. ex art. 31 § 1 zd. 1 k.r.o. w zw. z art. 56 § 1 k.r.o.). Zgodnie z art. 684 k.p.c. w zw. z art. 567 § 3 k.p.c. w zw. z art. 46 k.r.o., skład i wartość majątku ulegającego podziałowi między byłych małżonków ustala sąd. Przyjmuje się powszechnie, że stan majątku ustala się według daty ustania wspólności, natomiast jego wartość według cen z chwili dokonania podziału, czyli zamknięcia rozprawy (tak: uchwała SN z 27 września 1974 r. III CZP 58/74; postanowienie SN z 11 marca 2010 r. IV CSK 429/09, T. Demendecki Komentarz do art. 684 k.p.c. w: A. Jakubecki (red) Komentarz aktualizowany do Kodeksu postępowania cywilnego LEX 2014). Co do zasady przedmiotem postępowania o podział jest majątek, który był objęty wspólnością majątkową i istniał w dacie jej ustania. Ruchomości i nieruchomości wchodzące w skład majątku w tej dacie muszą jednak istnieć w dacie dokonywania podziału, bowiem decydujące znaczenie dla rozstrzygnięcia mają okoliczności istniejące w dacie zamknięcia rozprawy (art. 316 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c.).

Stan majątku wspólnego uczestników dla potrzeb wzajemnych rozliczeń między nimi ustala się zatem według stanu rzeczy istniejącego w chwili ustania wspólności majątkowej – w przedmiotowej sprawie – w dniu 4 listopada 2008 roku (uprawomocnienie wyroku rozwodowego).

Do podziału ostatecznie zgłoszono nieruchomość położoną w Ł. przy ulicy (...), dla której w Sądzie Rejonowym dla Łodzi-Śródmieścia w Łodzi prowadzona jest księga wieczysta o numerze (...).

Ostatecznie między uczestnikami bezsporny był powyższy skład majątku, zaś jego wartość ustalono w oparciu o opinie biegłej, wobec czego orzeczono jak w punkcie 1 postanowienia. Przedmiotowa nieruchomość jest obciążona hipoteką. Sąd w niniejszej sprawie podziela stanowisko wyrażone w postanowieniu Sądu Najwyższego z dnia 26 stycznia 2017 roku, w sprawie o sygn. akt I CSK 54/16, opubl. L., że w postępowaniu o podział majątku wspólnego po ustaniu ustawowej wspólności majątkowej sąd – ustalając wartość wchodzącego w skład majątku wspólnego spółdzielczego własnościowego prawa do lokalu mieszkalnego, obciążonego hipoteką zabezpieczającą udzielony małżonkom kredyt bankowy – uwzględnia wartość rynkową tego prawa, z pominięciem wartości obciążenia hipotecznego. Powyższe stanowisko pozostaje aktualne w sytuacji obciążenia hipoteką nieruchomości (jak w niniejszej sprawie) i uwzględnia okoliczność, że podział majątku wspólnego, w tym przyznanie prawa do nieruchomości jednemu z małżonków, nie rzutuje w jakikolwiek sposób na utrzymywanie się solidarnego i osobistego zobowiązania obojga małżonków do spłaty kredytu także po dokonaniu podziału majątku wspólnego. W chwili decydowania o podziale majątku i wysokości stosownej spłaty czyli praktycznie w dniu zamknięcia rozprawy poprzedzającej wydanie prawomocnego orzeczenia z tym przedmiocie, sąd nie dysponuje żadnymi danymi ani przesłankami umożliwiającymi zajęcie stanowiska co do tego, jak będzie przebiegać w przyszłości spłata niewymagalnego jeszcze i rozłożonego na lata kredytu obciążającego oboje małżonków jako dłużników osobistych. W uzasadnieniu cytowanego wyżej orzeczenia Sąd Najwyższy słusznie zwrócił uwagę na istotne trudności dotyczące ustalenia wartości nieruchomości stanowiącej bazę do rozliczeń między małżonkami z uwzględnieniem wysokości niespłaconego kredytu w przypadku kredytów wyrażonych w walucie obcej, w przypadku których raty są uzależnione od aktualnego kursu waluty. Przedstawione rozważania prowadzą do konkluzji, że jeśli oboje małżonkowie (byli małżonkowie) pozostają nadal - po ustaniu wspólności ustawowej - dłużnikami osobistymi banku, odpowiedzialnymi solidarnie za spłatę zobowiązania kredytowego zabezpieczonego hipoteką obciążającą nieruchomość, sąd - określając wartość tego składnika majątkowego podlegającego podziałowi - bierze pod uwagę jego wartość rynkową bez uwzględnienia obciążenia hipotecznego.

Stosownie do treści art. 567 § 1 k.p.c., w postępowaniu o podział majątku wspólnego po ustaniu wspólności majątkowej między małżonkami, sąd rozstrzyga także o żądaniu ustalenia nierównych udziałów małżonków w majątku wspólnym.

Powyższe żądanie zostało zgłoszone w niniejszym postępowaniu przez A. W. (1), jednakże po konfrontacji z materiałem dowodowym zgromadzonym w sprawie nie mogło się ostać.

W myśl art. 43 § 1 k.c. zasadą jest, iż oboje małżonkowie mają równe udziały w majątku wspólnym. Natomiast zgodnie z art. 43 § 2 i 3 k.r.o., z ważnych powodów każdy z małżonków może żądać, ażeby ustalenie udziałów w majątku wspólnym nastąpiło z uwzględnieniem stopnia, w którym każdy z nich przyczynił się do powstania tego majątku (tzw. ustalenie nierównych udziałów w majątku wspólnym), przy czym przy ocenie, w jakim stopniu każdy z małżonków przyczynił się do powstania majątku wspólnego, uwzględnia się także nakład osobistej pracy przy wychowaniu dzieci i we wspólnym gospodarstwie domowym.

Z utrwalonego obecnie orzecznictwa oraz poglądów wyrażanych w doktrynie wynika, że owe ważne powody przemawiające za ustaleniem nierównych udziałów w majątku wspólnym stanowią jedynie takie przyczyny, których doniosłość wynika z zasad współżycia społecznego (tak: postanowienie SN z dnia 28 kwietnia 1972 r., III CRN 626/71; postanowienie SN z dnia 19 grudnia 2012 r., II CSK 259/12; T. Sokołowski Komentarz do art. 43 Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego w: M. Andrzejewski, H. Dolecki (red) Kodeks rodzinny i opiekuńczy. Komentarz LEX 2013). Należy przyznać słuszność pogładowi Sądu Najwyższego wyrażonemu w postanowieniu z dnia 5 października 1974 r. (III CRN 190/74), iż przy ocenie istnienia „ważnych powodów” w rozumieniu art. 43 k.r.o. należy mieć na uwadze całokształt postępowania małżonków w czasie trwania wspólności majątkowej w zakresie wykonywania ciężących na nich obowiązków względem rodziny, którą przez swój związek założyli. Co ważne, możliwość ustalenia nierównych udziałów w majątku wspólnym na podstawie art. 43 § 2 k.r.o. nie dotyczy każdej faktycznej nierówności przyczynienia się do powstania majątku wspólnego, lecz tylko wypadków, gdy małżonek, przeciwko któremu skierowane jest żądanie ustalenia nierównego udziału, w sposób rażący lub uporczywy nie przyczynia się do powstania dorobku stosownie do posiadanych sił i możliwości zarobkowych (tak: postanowienie SN z dnia 26 listopada 1973 r., III CRN 227/73). Aby mogło dojść do ustalenia nierównych udziałów w majątku wspólnym, przesłanki „ważnych powodów” oraz faktycznego pomniejszenia majątku wspólnego muszą wystąpić kumulatywnie.

Z ustaleń faktycznych poczynionych w sprawie wynika, iż pomiędzy zarobkami uczestników nie istniała wyraźna dysproporcja. Uczestnik w większej mierze była aktywny zawodowo, zaś wnioskodawczyni poza pracą zajmowała się także dzieckiem i domem. Oboje własne dochody przeznaczali na potrzeby rodziny. Wnioskodawczyni nie wykazała zaistnienia żadnych ważnych powodów, które uzasadniałyby sięgnięcie do instytucji z art. 43 § 2 k.r.o. Z okoliczności faktycznych wynika także, iż w rodzinie małżonków W. nie istniały żadne dysfunkcje spowodowane zachowaniem uczestnika, mogące być postrzegane jako rażące lub uporczywe naruszenie zasad współżycia społecznego. Wnioskodawczyni swoje żądanie ustalenia nierównych udziałów argumentowała przede wszystkim zachowaniem uczestnika po ustaniu związku małżeńskiego tj. nie spłacaniem kredytu, nie płaceniem alimentów, nie utrzymywaniem kontaktów z dzieckiem. Te okoliczności nie mają jednak znaczenia przy ocenie zasadności jej roszczenia.

Wnioskodawczyni twierdziła także, iż uczestnik postępowania nadużywał alkoholu, na zakup którego pożytkował większość swojej pensji. Okoliczności tej wnioskodawczyni nie zdołała wykazać. Same tylko twierdzenia wnioskodawczyni nie są wystarczające do dokonania zgodnych z nimi ustaleń. Rodzice uczestnika, zeznający w sprawie w charakterze świadków podali, iż problemy alkoholowe uczestnika pojawiły się dopiero po rozpadzie związku małżeńskiego stron. Matka wnioskodawczyni zeznała, że problem alkoholowy uczestnika zaobserwowała na około rok czasu przed wprowadzeniem się córki do niej. Nawet zatem jeśli uczestnik pod koniec związku małżeńskiego przeznaczał określone sumy na alkohol, to wnioskodawczyni nie udowodniła, aby ta okoliczność miała istotny wpływ na budżet domowy uczestników, a także, aby wnioskodawczyni wyrażnie się temu sprzeciwiała. Bez znaczenia pozostają podnoszone przez wnioskodawczynię okoliczności, iż obecnie uczestnik nie wywiązuje się ze swoich obowiązków alimentacyjnych względem wspólnego syna stron, jak również nie spłaca wspólnie zaciągniętego w czasie trwania małżeństwa kredytu, bowiem nie odnosi się to do powstania majątku wspólnego stron.

Z powyższych względów zgłoszony wniosek o ustalenie nierównych udziałów w majątku wspólnym jako bezzasadny podlegał oddaleniu. W konsekwencji, dokonując podziału majątku wspólnego sąd kierował się ogólną zasadą wyrażoną w art. 43 § 1 k.r.o., statuującą równe udziały małżonków w majątku wspólnym.

Zgodnie z treścią art. 45 § 1 zd. 1 k.r.o., każdy z małżonków powinien zwrócić wydatki i nakłady poczynione z majątku wspólnego na jego majątek osobisty, z wyjątkiem wydatków i nakładów koniecznych na przedmioty majątkowe przynoszące dochód. Może żądać zwrotu wydatków i nakładów, które poczynił ze swojego majątku osobistego na majątek wspólny.

Jednakże, powyższe roszczenia mają charakter stricte procesowy i powinny być udowodnione. W doktrynie i orzecznictwie panuje zgodność, iż rozliczenie nakładów z majątku odrębnego na majątek wspólny, jak również nakładów z majątku wspólnego na majątki odrębne następuje jedynie na wniosek uczestników postępowania. Natomiast ciężar udowodnienia wysokości nakładu dokonanego przez jednego z małżonków z jego majątku odrębnego na majątek wspólny, zgłoszonego do rozliczenia w postępowaniu o podział majątku wspólnego, zgodnie z ogólną regułą wyrażoną w art. 6 k.c., spoczywa na tym z uczestników, który się na tę okoliczność powołuje i z której wywodzi skutki prawne (tak m.in. Sąd Najwyższy w postanowieniu z dnia 16 października 1997 roku, II CKN 395/97, niepubl.).

Strona żądająca rozliczenia nakładów i wydatków powinna udowodnić to żądanie co do zasady i wysokości. Bierność strony w tym zakresie nie zobowiązuje Sądu – poza wyjątkowymi przypadkami – do prowadzenia dowodu z urzędu. Jak wskazuje się w judykaturze Sądu Najwyższego nie jest rzeczą sądu zarządzenie dochodzeń w celu uzupełnienia lub wyjaśnienia twierdzeń stron i wykrycia środków dowodowych pozwalających na ich udowodnienie ani też sąd nie jest zobowiązany do przeprowadzenia z urzędu dowodów zmierzających do wyjaśnienia okoliczności istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 17.12.1996 w sprawie sygn. akt: I CKU 45/96, OSNC 1997 r., Nr 6-7, poz. 76). Jeśli zatem strona nie przedstawia dowodów, to uznać należy, że dany fakt nie został wykazany (udowodniony).

Wnioskodawczynie żądała rozliczenia spłaconego przez nią w części zobowiązania kredytowego, które zostało zaciągnięte w trakcie trwania małżeństwa na zakup nieruchomości położonej przy ulicy (...) w Ł., jak również kwot opłacanego przez nią podatku od przedmiotowej nieruchomości. Ciężar dowodu w tym zakresie zgodnie z art. 6 k.c. spoczywał na wnioskodawczynie. Wnioskodawczynie przedłożyła potwierdzenia transakcji bankowych na rachunek banku (...) SA, w którym strony zaciągnęły kredyt hipoteczny w czasie trwania małżeństwa za okres od stycznia 2014 roku do grudnia 2014 roku. Spłata tych rat nastąpiła zatem po ustaniu wspólności majątkowej małżeńskiej, a więc z majątku osobistego wnioskodawczynie. Łączna kwota spłaconych rat w tym okresie wyniosła 2000,08 zł i w tym zakresie żądanie wnioskodawczynie rozliczenia wydatków poczynionych przez nią z jej majątku osobistego na majątek wspólny uznać należy za udowodnione. W pozostałym zakresie wnioskodawczynie nie sprostowała ciężarowi udowodnienia swych twierdzeń. Nie zostały przedłożone dowody spłaty rat kredytu za wcześniejszy i późniejszy niż 2014 rok okres, pomimo, iż wnioskodawczynie wskazywała, iż zobowiązanie względem banku regulowała ona po ustaniu wspólności ustawowej małżeńskiej tj. od 4 listopada 2008 roku. Wnioskodawczynie nie zdołała również wykazać, iż ponosiła wydatki na nieruchomość w postaci podatku od nieruchomości i w jakiej wysokości. Na tą okoliczność nie przedstawiła żadnych dowodów, w tym potwierdzenia wpłat.

Wnioskodawczynie wносиła o rozliczenie kwoty 68.816 złotych stanowiącej (według jej twierdzeń) sumę kredytu zaciągniętego na zakup nieruchomości przy ulicy (...) w Ł., przedkładając oświadczenie banku (...) z dnia 14 marca 2017 roku (k. 214). To żądanie nie zostało udowodnione. Strony zakupiły nieruchomość przy ulicy (...) w Ł. ze środków pozyskanych z kredytu, jednak umowa kredytu co wynika z przedłożonej kserokopii umowy (k. 10-14) została zawarta z bankiem (...) SA, nie zaś z bankiem (...) SA. Wnioskodawczynie złożyła potwierdzenia spłat rat kredytu na rachunek banku (...) SA. Nawet jednak, gdyby zostało ustalone, że zobowiązanie względem Banku (...) SA obciążało uczestników niniejszego postępowania, to wnioskodawczynie nie wykazała, aby to ona (w całości bądź w części) dokonała jego spłaty ze środków pochodzących z majątku odrębnego.

Mając powyższe na względzie wniosek wnioskodawczynie o rozliczenie wydatków z majątku osobistego na majątek wspólny Sąd uwzględnił co do kwoty 2.000,08 zł, a w pozostałym zakresie oddalił jako nieudowodniony (pkt III i IV postanowienia).

Rozstrzygając w przedmiocie sposobu podziału majątku wspólnego, Sąd kierował się normą prawną z art. 46 k.r.o., zgodnie z którą w sprawach nieunormowanych kodeksem rodzinnym i opiekuńczym od chwili ustania wspólności ustawowej do majątku, który był nią objęty, jak również do podziału tego majątku, stosuje się odpowiednio przepisy o wspólności majątku spadkowego i o dziale spadku. Z kolei w myśl art. 1035 k.c. do wspólności majątku spadkowego oraz do jego działy stosuje się odpowiednio przepisy o współwłasności w częściach ułamkowych, z zachowaniem przepisów tytułu VIII księgi IV k.c.

Dokonując podziału majątku wspólnego byłych małżonków A. W. (1) i I. W., Sąd przyznał wnioskodawczynie na wyłączną własność składnik opisany w punkcie I sentencji postanowienia. Nie było celowe dokonywanie ustaleń w przedmiocie możliwości fizycznego podziału nieruchomości z uwagi na niewielką powierzchnię nieruchomości oraz sposób jej zagospodarowania. Co więcej uczestnik nie jest znany z miejsca pobytu. Przyznanie mu na własność ewentualnie wydzielonej działki, nie zmieniloby faktu, że w dalszym ciągu pozostałaby ona niezagospodarowana.

Uczestnik postępowania nie wyraził chęci przyznania mu nieruchomości. Nadto przyznanie mu przedmiotowej nieruchomości utrudniłoby wykonanie zapadłego w sprawie postanowienia i spłatę wnioskodawczynie. Sąd przyznał nieruchomość wnioskodawczynie, gdyż taką chęć wyraziła. Wnioskodawczynie wyjaśniła, że zamierza sprzedać nieruchomość i spłacić uczestnika. Wartość rynkowa nieruchomości położonej w Ł. przy ulicy (...) ustalona w oparciu o opinię biegłej wynosi 57.000 zł.

Należna uczestnikowi od wnioskodawczynie na podstawie art. 212 § 2 k.c., spłata z tytułu wyrównania wartości udziału w majątku wspólnym wynosi zatem 27.499,96 zł. ($57.000 \text{ zł} : 2 = 28.500 \text{ zł} - 1000,04 \text{ zł}$ tj. połowa wydatku o którym mowa w pkt III postanowienia = 27.499,96zł)

Zasądzając od wnioskodawczynie tą kwotę, Sąd odroczył termin zapłaty na 6 miesięcy od uprawomocnienia się postanowienia, mając na uwadze sytuację majątkową i osobistą wnioskodawczynie, która nie posiada zgromadzonych oszczędności w kwocie umożliwiającej jej natychmiastową spłatę uczestnika. Odroczenie terminu spłaty umożliwi jej sprzedaż nieruchomości (ewentualnie zgromadzenie potrzebnych środków przy pomocy rodziny) i przekazanie części kwoty uzyskanej z jej sprzedaży na rzecz uczestnika. W konsekwencji, w oparciu o art. 212 § 3 k.c., Sąd oznaczył termin, w ciągu którego wnioskodawczynie winna uiścić należną uczestnikowi spłatę. Zastrzeżenie odsetek po tej dacie będzie natomiast zabezpieczać interesy uczestnika w przypadku braku zapłaty.

Wynagrodzenie kuratora ustanowionego dla strony w sprawie cywilnej ustalane jest na podstawie Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie określenia wysokości wynagrodzenia i zwrotu wydatków poniesionych przez kuratorów ustanowionych dla strony w sprawie cywilnej z dnia 13 listopada 2013 r. (Dz.U. z 2013 r. poz. 1476). Zgodnie z § 1 ust 1 cyt. Rozporządzenia wysokość wynagrodzenia kuratora ustanowionego dla strony w sprawie cywilnej, zwanego dalej „kuratorem”, nie może przekraczać stawek minimalnych przewidzianych przepisami określającymi opłaty za czynności adwokackie. Wynagrodzenie kuratora będącego podatnikiem obowiązany do rozliczenia podatku od towarów i usług podwyższa się o kwotę podatku od towarów i usług, określoną zgodnie ze stawką tego podatku obowiązującą w dniu orzekania o wynagrodzeniu (§ 1 ust 3 cyt. rozporządzenia).

Mając na uwadze powyższe oraz przepis § 7 pkt 10 i § 6 pkt 5 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu z dnia 28 września 2002 r. (tj. Dz.U. z 2013 r. poz. 461) Sąd przyznał na adwokatowi R. P. -kuratorowi ustanowionemu dla uczestnika I. W., ze Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego dla Łodzi – Widzewa w Łodzi kwotę 2.952 złotych, w tym 23 % VAT tytułem wynagrodzenia.

Zgodnie z § 2 ust 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie określenia wysokości wynagrodzenia i zwrotu wydatków poniesionych przez kuratorów ustanowionych dla strony w sprawie cywilnej kuratorowi przysługuje zwrot wydatków poniesionych przez niego w związku z wykonywaniem czynności w danej sprawie.

Sąd przyznał adwokatowi R. P. również kwotę 133 zł tytułem zwrotu wydatków poniesionych przez niego w związku z pełnioną funkcją, zgodnie z zestawieniem i wnioskiem w tym przedmiocie (k. 96 i 276).

Co do kosztów Sąd nie obciążył wnioskodawczyni i uczestnika poniesionymi tymczasowo przez Skarb Państwa kosztami na podstawie art. 102 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. Wnioskodawczyni jest w trudnej sytuacji materialnej, a nadto jest obciążona obowiązkiem spłaty na rzecz uczestnika w orzeczeniu kończącym postępowanie. Uczestnik natomiast nie jest znany z miejsca pobytu.

Zgodnie z art. 108 k.p.c. w każdym orzeczeniu kończącym postępowanie sądowe sąd ma obowiązek orzec o tym, kto ponosi koszty postępowania. Podstawową regułą w postępowaniu nieprocesowym jest ponoszenie przez każdego z uczestników kosztów postępowania związanych ze swym udziałem w sprawie (art. 520 § 1 k.p.c.). Wyjątek od tej zasady stanowi jedynie sytuacja, w której uczestnicy są w różnym stopniu zainteresowani w wyniku postępowania lub interesy ich są sprzeczne, sąd może wówczas stosunkowo rozdzielić obowiązek zwrotu kosztów lub włożyć go na jednego z uczestników w całości; to samo dotyczy zwrotu kosztów postępowania wyłożonych przez uczestników (art. 520 § 2 k.p.c.). Jeżeli zaś interesy uczestników są sprzeczne, sąd może włożyć na uczestnika, którego wnioski zostały oddalone lub odrzucone, obowiązek zwrotu kosztów postępowania poniesionych przez innego uczestnika, przy czym regułę tę stosuje się odpowiednio, jeżeli uczestnik postępował niesumiennie lub oczywiście niewłaściwie (art. 520 § 3 k.p.c.).

W orzecznictwie prezentowane jest jednolite stanowisko, co do braku sprzeczności interesów pomiędzy uczestnikami postępowania nieprocesowego w tzw. sprawach działowych (zob. m. in. post. SN z dnia 16 września 2011 r., IV CZ 40/11, wyd. Lex nr 1147785; postanowienie SN z dnia 15 grudnia 2011 r., II CZ 120/11, wyd. Lex nr 1298073). Sąd zważył przy tym, że zgłoszenie przez zainteresowanych odmiennych wniosków, co do sposobu podziału majątku wspólnego, nie powoduje powstania sprzeczności ich interesów w rozumieniu art. 520 § 2 k.p.c. (postanowienie SN z dnia 3 lutego 2012 r., I CZ 133/11, Lex nr 1215253). Brak było podstaw do przyjęcia, że w sprawie zaistniała sprzeczność interesów lub różny stopień zainteresowania wynikiem postępowania.

O kosztach postępowania orzeczono jak w pkt VIII i X postanowienia, na podstawie art. 520 § 1 k.p.c., art. 108 § 1 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. Sąd oddalił wniosek wnioskodawczyni o zasądzenie kosztów postępowania i orzekł, iż każdy uczestnik postępowania nieprocesowego ponosi koszty związane ze swoim udziałem w sprawie (ponad koszty poniesione przez Skarb Państwa).